

Lausunto Turun hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön dnro 528/03.04.04.04.16/2025

Lupalautakunta 03.06.2025 § 30
3/10.03.00.01/2025

Valmistelija

Rakennustarkastaja Harri Mäenpää, puh. 0400 134 627,
kaupunkisuunnittelun johtaja Juha Virola, puh. 0400 134 718

Lausuntopyyntö

Turun hallinto-oikeus (diaarinumero 528/03.04.04.04.16/2025)

Turun hallinto-oikeus pyytää 7.4.2025 päivätyllä kirjeellään Ulvilan lupalautakunnan lausuntoa valituksesta, joka koskee Ulvilan lupalautakunnan päätöstä 27.2.2025 § 12 (3/10.03.00.01/2025).

Vaativus

Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat seuraavaa:

Allekirjoittaneet vaativat, että Ulvilan kaupungin lupalautakunnan 27.2.2025 pidetyn kokouksen päätös pykälän 12 osalta kumotaan ja näin menetellen hyväksytään allekirjoittaneiden 16.1.2025 (liite2) jättämä oikaisuvaatimus kaikkine vaateineen Ulvilan kaupungin rakennustarkastajan 2.1.2025 tekemiin maisematyölupapäätöksiin (lupatunnus 886-2024-1, liite 3 & lupatunnus 886-2024-64, liite 4) liittyen. Lisäksi allekirjoittaneet vaativat Ulvilan kaupunkia korvaamaan allekirjoittaneiden asianosaiskulut.

1. Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Kunnallisvalituksen tekijät väittävät päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä.

Näin asia ei kuitenkaan ole.

Lupalautakunta on pitänyt kokouksen 23.1.2025. Tähän kokoukseen esityslistat on lähetetty 16.1.2025 klo 16:01.

Oikaisuvaatimus maisematyöluvista on saapunut Ulvilan kaupungin viralliseen sähköpostiin 16.1.2025 klo 19:36.

Maisematyölupiin koskevat toimenpiteet eivät olleet alkaneet, ja tekninen johtaja ilmoitti heti oikaisuvaatimuksen saavuttua 17.1.2025, että mihinkään maisematyöluvan alaisiin toimenpiteisiin ei toistaiseksi ryhdytä.

Oikaisuvaatimuksen käsittely päätettiin ottaa esityslistalle helmikuun lupalautakunnan kokoukseen, koska aikataulusyistä asian valmistelu ei olisi ehtinyt 23.1.2025 pidettyyn kokoukseen. Lisäksi oikaisuvaatimuksen käsittelyllä ei nähty olevan erityistä kiirettä, koska kaikki toimenpiteet oli välittömästi valituksen jälkeen keskeytetty.

Lupalautakunnan 23.1.2025 pidetyssä kokouksessa pykälässä 6 käsiteltiin viranhaltijapäätökset. Esittelijä kertoi kokouksessa, että maisematyöluvista on tehty oikaisuvaatimus ja työt on keskeytetty ja että valitus tullaan käsittelemään seuraavassa lupalautakunnan

kokouksessa. Lupalautakunnan jäsenillä ei ollut mitään tarvetta käyttää otto-oikeutta rakennustarkastajan päätöksiin.

2. Päätös on lainvastainen

Kunnallisvalituksen tekijät väittävät, että Heikkilänpuiston ja Frangeninmetsän maisematyöluvat ovat lainvoimaisten asemakaavamääräysten vastaisia.

Myönnettyt luvat eivät ole kaavan vastaisia. Asiaa on selvennetty seuraavissa kappaleissa.

Ulvilan kaupungin tehtävänä on monien muiden tehtävien ohella myös yleisten alueiden, katu-, viher- ja puistoalueiden ylläpito. Osana tätä toimintaa on kaupungin omistamien metsien ja puistojen vaatimat toimenpiteet yksittäisten puiden poistosta, harvennuksiin ja puuston uudistamiseen sekä metsätilojen osalta mm. uudistushakkuut, metsäsuunnitelman mukaan.

Frangeninmetsän (Krapisto 2) harvennuksessa oli tarkoitus suorittaa suojelemattomassa osassa puuston harvennushakkuu. Puusto on pääosin varttunutta tai uudistuskypsää sekametsää. Alue on tarkoitus harventaa siistiksi puistometsäksi koneellisesti ja isosta puustosta poistunee noin 45 %. Hakkutähteet kerätään pois. Puustosta oli siis yli puolet tarkoitus jättää.

Vuodelta 2003 peräisin olevassa Krapiston asemakaavassa Frangeninmetsä-nimistä aluetta koskee kaavamääräys VL-1-k (Lähivirkistysluue, taajamametsä, alue on varattu kaupungin tarpeisiin). Kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan vain luonnon- ja maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet. Frangeninmetsä on n. 4 hehtaarin suuruinen lähivirkistysalue, joka rajoittuu yhteensä 30 omakotitalotonttiin ja näitä palveleviin katualueisiin. Alue on kiinteistörajoiltaan hyvin monimuotoinen ja sisältää runsaasti kapeita asuintonttien välisiä käytävämäisiä osuuksia. Frangeninmetsän alueelle sijoittuu lukuisia erilaisia aluevarauksia. Merkityksellisimmät näistä ovat kolme luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää alueen osaa (s-1), joilla sijaitsee metsälain 10 §:ssä tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö (valumavesiä idästä länteen johtavien metsäpurojen ja -ojien muodostama elinympäristö). Näillä s-1 alueilla ei saa suorittaa sen luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä. Lisäksi Frangeninmetsän itäosissa on s-2 alueita, joita on hoidettava niin, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu. s-1 alueen määräyksen voi katsoa olevan luonteeltaan suojeleva ja voimakkaammin rajoittava, kun taas s-2 alueen määräys on ennemminkin hoitotoimenpiteitä ohjaava ja vähemmän rajoittava. On huomattava, että metsänhoitotoimenpiteitä ei ole kohdistettu näille s-1 eikä s-2 alueille. Lisäksi

Frangeninmetsän alueella on seuraavat merkinnät: ohjeellinen merkintä leikki- tai pallokentälle (VK), runkovesijohtoa varten varattu alueen osa, sähkölinjaa ja sen varoaluetta varten varattu alueen osa, kolme säilytettävää irtolohkareta, ulkoilureitti sekä puistomuuntamoa ja jätteiden keräilypistettä varten varatut alueen osat.

Kaava ei kiellä lähivirkistysalueen/taajamametsän puuston hoitoa ja käsittelyä. Kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan vain luonnon- ja maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet.

Kyseessä ei ole ns. suojelumääräys. Määräyksen keskeisenä sisältönä on osoittaa alue pidettäväksi taajamametsänä ts. metsäluonnonomaisena metsäalueena, jolla on kuitenkin lukuisia virkistyskäyttömuotoja ja jota voidaan hoitaa kuten taajamametsiä hoidetaan. Määräys ohjaa lähivirkistysalueen toteuttamiseen ja ylläpitämiseen virkistyskäyttöä palvelevana lähimetsänä, jossa on mm. metsäluonnolle luonteenomaista puustoa, aluskasvillisuutta, maastonmuotoja ja monenlaisia luontoarvoja. Määräys ohjaa siis hyvin erityyppiseen lopputulokseen kuin tyypillinen kaupunkikeskustojen rakennettu puistoalue tasoitettuine maastoineen, nurmialueineen ja istuksineen sekä liikuntaesteettömine kulkureitteineen ja puistokalusteineen. Jopa s-1 alueellakin puuston ja kasvillisuuden hoito on mahdollista, jos alueen luonnontilaa ei muuteta. Tapauskohtaisesti suojelualueillakin puustoa ja kasvillisuutta voidaan joutua hoitamaan, jotta metsäluonnon hoitamattomuus ei vaarantaisi alueen suojeluarvoja. s-2 alueella puustoa voidaan käsitellä siten, että maiseman luonne ei oleellisesti muutu. Metsän harventaminen antaa tilaa metsän uudistumiselle ja erivaiheisen puuston syntymiselle taajamametsään. Harvennus ei muuta maiseman perusluonnetta oleellisesti, vaan se kuuluu osana metsämaisemalle luonteenomaiseen vaihteluun ja metsänkasvun vaiheistukseen. Tasaikäistä jyrkistyntä metsää on syytä uudistaa vaiheittain, ennen kuin metsänkasvun tilanne pääsee liian pitkälle taajamametsälle sopivan metsänuudistuksen toteuttamiseksi. (Frangeninmetsässä uudistamista on ehkä lykätty hieman liian pitkään.) Ei ole tavoitteena tai itsetarkoituksena, että taajamametsä päätyisi pysähtyneen kasvun vanhaksi, uudistumattomaksi metsäksi tai kerralla päätehakkuulla uudistettavaksi metsäksi. Toisaalta ei ole myöskään tavoitteena, että monipuolisesti virkistyskäyttöä palveleva taajamametsä pusikoituisi umpeen. Isojen järeiden puiden poisto aivan rakennusten vierestä ja asuintonttien vastaisen metsänrajan vaihtumisvyöhykkeen luominen puustoa uudistamalla on myös hyvinkin perusteltua.

Heikkilänpuiston (Krapisto 1) harvennuksessa oli tarkoitus suorittaa puuston harvennushakkuu. Puusto on pääosin varttunutta tai uudistuskypsää sekametsää. Alue on tarkoitus harventaa siistiksi puistometsäksi koneellisesti ja isosta puustosta poistunee noin 45 %. Itäosan kuuset poistetaan kokonaisuudessaan. Hakkutähteet kerätään pois. Puustosta oli siis yli puolet tarkoitus jättää. Kaavassa Heikkilänpuistoa koskee kaavamerkintä PL (Luonnontilassa säilytettävä puistoalue). Puiston alueelle on lisäksi osoitettu kaksi ohjeellista leikkikentän aluetta, yksi ohjeellinen palloilukentän alue, pienialainen muuntaja-alue sekä aluetta eri suunnista halkovat ohjeelliset yleiselle jalankululle varatut polkureitit. Kaava on vuodelta 1979. Tänä päivänä luonnontilaisesta metsästä puhuttaessa tarkoitetaan aivan jotakin muuta kuin mitä 70-luvulla laaditussa rakennuskaavassa on tarkoitettu kaavamääräyksen kuvauksella. Luonnontilaisia metsiä on 1,8 % Suomen metsämaasta. Luonnontilaisella metsällä tarkoitetaan metsää, jossa ei ole nähtävissä ihmistoiminnan jälkiä. Luonnontilaisessa metsässä puut ovat sattumavaraissa järjestyksessä, puusto on vanhaa ja siinä on runsaasti kokovaihtelua. Metsässä on runsaasti lahopuita. Metsäteitä, oja tai kantoja ei ole.

Tässä yhteydessä termi luonnontilassa säilytettävä tai luonnontilainen puisto on monitulkintainen ja ristiriitainen. Luonnontilaisessa alueessa ei ihmisen käden jälki näy. Puisto taas tulee pitää puistona ja sen tulee palvella alueen asukkaiden virkistyskäyttöä. Kaupunkikeskustojen asemakaava-alueille tyypillinen puistoalue on Heikkilänpuistoon verrattuna vähemmän luonnonmukainen ja voi sisältää esim. runsaasti maastonmuokkausta, laajoja nurmialueita ja suunnitelman mukaan istutettuja puita sekä kaupunkipuistojen kalusteita. Heikkilänpuiston tapauksessa kaavamääräyksen tarkoituksena on ohjata toteuttamaan ja säilyttämään puistoalue keskustamaisen rakennetun puiston sijaan tätä luonnonmukaisempaa ja metsäisenä puistoalueena, jossa voi kuitenkin olla kohtuullisen runsaasti virkistyskäyttöä palvelevaa rakentamista (leikki- ja palloilukentät sekä polkuverkosto). Kaavamääräyksellä ei ole sellaista sisältöä tai merkitystä, joka kieltäisi tai olennaisesti rajoittaisi puuston hoitoa ja uudistamista koskevia toimenpiteitä. Tavoitteena ei ole, että puisto päätyisi luonnonsuojelualueen tyyppiseksi pysähtyneen kasvun vanhaksi, uudistumattomaksi aarniometsäksi tai kerralla päätehakkuulla uudistettavaksi metsäksi. Toisaalta ei ole myöskään tavoitteena, että monipuolisesti virkistyskäyttöä palveleva puisto pusikoituisi umpeen. Isojen järeiden puiden poisto aivan rakennusten vierestä ja asuintonttien vastaisen metsänrajan vaihettumisvyöhykkeen luominen puustoa uudistamalla on myös perusteltua. Kaupungin tulee myös huomioida kaikissa toimenpiteissään veronmaksajille aiheutuneet kustannukset. Työt tulee toteuttaa kohtuulliset kustannukset ja haasteellisen ympäristön asettamat turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Valituksessa käsiteltiin laajasti muiden puistojen osalta tehtyjä toimenpiteitä sekä vuonna 2011 tehtyjä laittomia puunkaatoja kaupungin alueella. Voidaan todeta, että nämä edellä mainitut asiat eivät kuulu tähän tapaukseen mitenkään. Tämän valituksen yhteydessä käsitellään ainoastaan Frangeninmetsän ja Heikkilänpuiston osalta tehtyjä maisematyölupia ja niihin liittyviä päätöksiä.

Naapuritiedottaminen: asiasta on toimitettu tiedote 18.12.2024 Frangeninpuiston asukkaille 14 kpl ja Heikkilänpuiston asukkaille 27 kpl.

Ulvilassa taajamametsien hoitotoimenpiteiden perustana toimii kaupungin metsäsuunnitelma. Ulvilan kaupunki on tilannut Metsänhoitoyhdistys Satakunta ry:ltä metsäsuunnitelman, joka tehdään kymmenen vuoden jaksolle. Lisäksi metsänhoitoyhdistykseltä on sovittu asiantuntijapalvelun käyttö, jota hyödynnettiin tässä hankkeessa. Vastineessa on yhtä lailla totuuden vastaisesti rinnastettu metsänhoitoyhdistys, kuin se olisi mikä tahansa puunostaja. Näin ei suinkaan ole. Kaupunki katsoo, että metsänhoitoyhdistystä metsäsuunnitelma 2020-2029:n laatijana käyttäessään sillä on ollut käytössään juuri oikea asiantuntijataho, jolla on tehtävään sopiva asiantuntemus ja kokemus.

Kunnallisvalituksessa virheellisesti myös väitetään, että on syntynyt juridinen ongelma, koska rakennustarkastajan tekemät hankkeisiin

liittyvät maisematyöluvut eivät ole missään vaiheessa olleet esimerkiksi kaupungin verkkosivuilla nähtävillä.

Julkipanoilmoitus rakennustarkastajan lupapäätöksistä on julkaistu kaupungin yleisessä tietoverkossa sekä kaupungintalon ilmoitustaululla ajalla 2.1.-18.1.2025 MRL 142 § ja 187 § mukaisesti. Maisematyölupapäätöksessä (liite 20) lukee, että ”Julkipanoilmoitus on ollut nähtävillä 2.1-18.1.2025”. Asianhallintajärjestelmä Dynastystä on myös nähtävissä, että päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa 2.1.2025. Näin ollen voidaan katsoa, että päätöksen julkaisussa ei ole mitään ongelmaa.

Edelleen virheellisesti väitetään, lupalautakunta on kokouksessaan 23.1.2025 osaltaan hyväksynyt rakennustarkastajan tekemät päätökset toimeenpantavaksi, ei näitä päätöksiä ole edelleenkään missään avoimessa verkossa ollut nähtävänä”. Lupalautakunnan 23.1.2025 kokouksen viranhaltijapäätökset -kokouspykälässä viranhaltijoiden tekemät päätökset tuodaan lautakunnalle tiedoksi ja otto-oikeuden käyttämistä varten. Viranhaltijapäätökset-pykälään ei ole oikaisuvaatimus- tai valitusoikeutta, eikä päätöksen liitteitä laiteta tässä kohtaa julkisesti nähtäville. Lupalautakunnan 23.1.2025 kokouspöytäkirja on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 27.1.2025, ja on siellä nähtävänä vuoden ajan julkaisupäivästä.

Valituksen tehneet moittivat päätöksen ajankohtaa ja olettavat, että viranhaltijat olivat lomalla. Maisematyöluvan myöntänyt viranhaltija oli töissä koko joulun ajan ja siis tavoitettavissa. Oikaisuvaatimus toimitetaan muutenkin Ulvilan viralliseen sähköpostiin, joka on toiminnassa loma-ajoista huolimatta, joten tältäkin osin valitus on aiheeton.

3. Päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa

Valituksessa käsiteltiin teknisen johtajan toimivallan ylittämistä. Voidaan todeta, että tekninen johtaja ei ole tässä tapauksessa tehnyt ainoatakaan päätöstä. Tämän valituksen yhteydessä käsitellään ainoastaan Frangeninmetsän ja Heikkilänpuiston osalta tehtyjä maisematyölupia ja niihin liittyviä päätöksiä.

Lisäksi voidaan todeta, että teknisen johtajan päätökset ja toiminta ei kuulu lupalautakunnan toimivaltaan vaan siitä vastaa tekninen lautakunta.

Kunnallisvalituksessa moitittiin myös oikaisuvaatimuksen kiinteistötietojen julkaisua yleiseen tietoverkkoon lupalautakunnan päätöksessä yhteydessä. Lupalautakunnan esityslistatekstissä ei ole julkisuuslain mukaista salaista tai EU:n tietosuoja-asetuksen mukaista erityisiin henkilötietoluokkiin kuuluvaa henkilötietoa, jolloin esityslistan julkaisuvaiheessa päädyttiin siihen, että asian ratkaisemiseksi on tarpeen kiinteistötunnuksen avulla oikaisuvaatimuksen tekijöitä yksilöivä henkilötieto tulee julkaista. Lisäksi oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat julkisuuslain perusteella julkisia. Viranomaisen tulee pyydettäessä antaa kenelle tahansa tieto oikaisuvaatimuksesta ja valituksesta, sekä niihin liittyvistä asiakirjoista. Myös oikaisuvaatimuksen ja valituksen tekijän henkilöllisyys on pääsääntöisesti julkinen tieto.

Henkilöllisyys voidaan salata vain, jos siihen on erityisiä syitä, kuten erittäin tärkeä yleinen tai yksityinen etu.

Esittelijä	Rakennustarkastaja Mäenpää Harri
Päätösehdotus	Lupalautakunta esittää edellä annetun selostuksen asiasta ja vastaukset valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä esittää, että kunnallisvalitus hylätään. Tämä päätös toimitetaan Turun hallinto-oikeuteen vastineena valitukseen, jonka diaarinumero on 528/03.04.04.04.16/2025
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.